

Pamatinformācija ilgtermiņa aprūpes iestādēm [ārstiem un vadītājiem]

Uzdevumi

Galvenie uzdevumi, lai uzlabotu antibiotiku lietošanu Jūsu iestādē, ir šādi:

1. izglītot medicīnas un aprūpes personālu, īpašu uzmanību pievēršot tām jomām, kur ir izplatīta antibiotiku nepareiza lietošana [109,110]:
  - antibiotiku lietošana profilaktiskos nolūkos;
  - antibiotiku lietošana asimptomātiskiem pacientiem ar pozitīvām kultūrām (kolonizācija);
  - ārēji lietojamas antibiotikas; kā arī
  - pārmērīgi ilga terapija;
2. izglītot pacientus un viņu ģimenes locekļus par to, ka gadījumos, ja antibiotikas tiek lietotas nevajadzīgi (piemēram, asimptomātiskas bakteriūrijas, vīrusu elpceļu infekciju ārstēšanai), pastāv risks, ka var attīstīties pret antibiotikām rezistentas baktērijas [109,110];
3. izmantot klīniskos paņēmienus un uz pierādījumiem balstītas pamatnostādnes visbiežāk sastopamo infekciju diagnosticēšanai, ārstēšanai un kontrolei (piemēram, pneimonijas, augšējo elpceļu infekciju, ādas un mīksto audu infekciju un urīnceļu infekciju gadījumā), kā arī ņemt vērā vietējos datus par pretmikrobu jutību [109];
4. pārskatīt antibiotiku terapiju, ņemot vērā klīniskos apstākļus pēc 48-72 stundām vai tiklīdz kļūst pieejami mikrobioloģiskie rezultāti, lai [31,42,70-72]:
  - mainītu terapiju uz šaura spektra antibiotikām;
  - turpinātu vai pārtrauktu antibiotiku terapiju;
  - pārietu uz perorālu antibiotiku terapiju;
5. izvairīties no diagnostikas testiem un kultūrām asimptomātiskiem pacientiem [56,111].

Lietas, ko Jūs varat darīt

---

6. Sadarbībā ar infekciju profilakses un kontroles speciālistiem īstenojiet infekcijas profilakses un kontroles pasākumus [ekspertu vienošanās].
7. Izrakstot antibiotikas, rūpīgi izskatiet pacienta slimības vēsturi, ieskaitot nesen lietotās antibiotikas, alerģijas pret zālēm, imūnsupresīvās terapijas lietošanu un antibiotiku rezistences riska faktorus (piemēram, nesen veikta hospitalizācija, nesen veikta ārstnieciska procedūra vai nesens ceļojums ārpus Eiropas) [31].
8. Pirms antibiotiku izrakstīšanas vienmēr veiciet pacienta klīnisko pārbaudi [31].

9. Ja rodas šaubas pirms antibiotiku izrakstīšanas [25,26,53,70] [ekspertu vienošanās]:
- pārbaudiet vietējos, reģionālos un nacionālos epidemioloģiskos datus;
  - lūdziet pieredzējušāka kolēģa vai antibiotiku pārvaldības grupas locekļa ieteikumus un padomus.
10. Ārstēšanu ar antibiotikām sāciet tikai tad, ja ir bakteriālas infekcijas pazīmes, un neārstējiet kolonizāciju [31].
11. Izvairieties no nevajadzīgas antibiotiku lietošanas profilaktiskos nolūkos (piemēram, urīnceļu infekcijas profilaksei) [111].
12. Pārliecinieties, ka pirms antibiotiku terapijas uzsākšanas ir paņemtas kultūras [31,42,70,71].
13. Pacienta kartē dokumentējiet norādes par ārstēšanu ar antibiotikām, zāļu izvēli, devu, ievadīšanas veidu un ārstēšanas ilgumu [31,42,70,71].
14. Atkārtoti novērtējiet antibiotiku terapiju pēc 48-72 stundām (vai tiklīdz ir pieejami mikrobioloģiskie rezultāti) un atbildiet uz šādiem galvenajiem jautājumiem [42,70]:
- Vai pacientam ir infekcija, kas reaģēs uz antibiotikām?
- Ja jā:
- Vai pacientam ir izvēlētas pareizās antibiotikas, pareizā deva un pareizais ievadīšanas veids?
  - Vai infekcijas ārstēšanai varētu izmantot antibiotikas ar šaurāku spektru?
  - Cik ilgi pacientam jāsaņem antibiotikas?
15. Mudiniet iedzīvotājus un darbiniekus izmantot vakcinācijas programmas [ekspertu vienošanās].
16. Ievērojiet Jūsu iestādē jau esošos infekciju novēršanas un kontroles pasākumus. Ja redzat, ka slimnīcas vai veselības aprūpes iestādes darbinieki pārkāpj pamatnostādnes vai protokolus, pavaicājiēt viņiem, kāpēc viņi tā rīkojas, un nodrošiniet rīkus, kas ļautu šiem darbiniekiem saprast, ko viņi dara nepareizi [69] [ekspertu vienošanās].
17. Regulāri piedalieties apmācībasursos un sanāksmēs, kurās tiek veicināts, lai slimnīcās tiktu ieviests turpmāk uzskaitītais: a) piesardzīga antibiotiku lietošana, b) uz pierādījumiem balstītas vietējās antibiotiku lietošanas pamatnostādnes un c) infekcijas profilakses un kontroles pasākumi [52,53].
18. Organizējiet izglītojošus pasākumus un kampaņas, lai iedzīvotājiem nodrošinātu informāciju par piesardzīgu antibiotiku lietošanu.
19. Pārliecinieties, ka iedzīvotāji (un viņu ģimenes locekļi) saprot antibiotiku terapijas iemeslus un galvenos jautājumus, kas saistīti ar antibiotiku lietošanu, tostarp [ekspertu vienošanās]:
- lietot antibiotikas tieši tā, kā norādīts;
  - nekad neglabāt antibiotikas vēlākai lietošanai;
  - nekad nelietot antibiotikas no iepriekšējām ārstēšanas reizēm;
  - nekad neatdot pāri palikušās antibiotikas citiem.
20. Regulāri organizējiet antibiotiku izrakstīšanas prakses un ar veselības aprūpi saistītu infekciju revīzijas/apsekojumus [93].

